

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ

Інформація, комунікація, суспільство 2024

Матеріали

13-ї Міжнародної наукової конференції

ІКС-2024

23–25 травня, 2024

Львів

Видавництво Львівської політехніки

2024

ЗМІСТ

ЕЛЕКТРОННА ДЕМОКРАТІЯ ТА ЕЛЕКТРОННЕ УРЯДУВАННЯ	13
<i>Спрінсян В.</i> Дослідження особливостей використання новітніх інформаційних технологій для управління навчальним процесом вищої освіти	14
<i>Клиніна Т., Тургоале Г.</i> Міністерство цифрової трансформації: роль у розвитку електронної демократії в Україні	16
ПСИХОЛОГІЧНА ТА ПЕДАГОГІЧНА КОМПОНЕНТИ ДОКУМЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	18
<i>Тюрменко І.</i> Луцька замкова книга як джерело до вивчення практики документування діловодної інформації в українських землях середини XVI століття	19
<i>Єсип А., Химиця Н.</i> Етичні засади комунікації в інтернет-спільнотах	21
ЛІНГВІСТИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	23
<i>Лукаш Г.</i> Шрифтовий дизайн як національний стиль української документації	24
<i>Чередник Л.</i> Етикетні та мовні особливості онлайн-спілкування	26
<i>Голубець Ю., Рябінець Х., Шестакевич Т.</i> Побудова частотного словника текстів української монодії на основі списку лем	28
<i>Басюк Т., Ломовацький А.</i> Проектування інформаційної системи визначення емоційного забарвлення українськомовного контенту	30
КІБЕРБЕЗПЕКА ТА БЕЗПЕКА ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ ДЕРЖАВИ	32
<i>Захарченко А., Рогальов О., Молоціян В., Захарченко О., Фурсенко М.</i> Національний нарратив України під час повномасштабного вторгнення	33
<i>Мина Ж., Кириченко С.</i> Міжнародні стандарти інформаційної безпеки	35
<i>Клиніна Т.</i> Нормативно-правове регулювання інформаційних баз даних	37
<i>Молодецька К., Веретюк С.</i> Імітаційна модель поширення вірусу в мережі з пріоритетним приєднанням	39
<i>Балико І., Марковець О.</i> Сучасні методи виявлення та протидії свідомо неправдивій інформації у дописах соціальних мереж	41
<i>Комова М., Казнодій Д.</i> Відродження національної ідентичності в умовах ідеологічного протистояння: перехід церковних громад з УПЦ (мп) в ПЦУ	43
ТЕХНОЛОГІЇ ІНФОРМАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	45
<i>Шілінг А., Пасько А.</i> Використання засобів CMS WordPress для розробки адаптивних HR-платформ	46
<i>Швед Д., Романовська І.</i> Переваги використання систем підтримки ухвалення рішень щодо матеріально-технічного забезпечення військових частин	48
<i>Ткач З.</i> Використання інформаційного менеджменту в роботі закладу вищої освіти	50
<i>Голощук М., Голощук Р.</i> Методика укладання персоніфікованого навчального розкладу	52
<i>Охріменко Г.</i> Роль інформаційної культури менеджера соціокультурної діяльності	54
<i>Пилипів Д., Думанський Н.</i> Сучасні тенденції створення інтернет-магазинів для коопманій та підприємств	56

Етикетні та мовні особливості онлайн-спілкування

Людмила Чередник

кафедра українознавства, культури
та документознавства,

Національний університет

“Полтавська політехніка

імені Юрія Кондратюка”,

м. Полтава, Україна

e-mail: ludmila.cherednik@gmail.com

Abstract. *Theses are devoted to a brief analysis of etiquette and linguistic features of network etiquette.*

Keywords: *network etiquette, online communication, ethics, culture of communication, language literacy.*

ВСТУП

Інформаційні технології, стрімко увірвавшись у наше життя, створили ситуації спілкування, які раніше важко було й уявити. Згідно даних за січень 2024 року, кількість інтернет-користувачів по всьому світу складає 4,66 млрд осіб [3]. З огляду на те, що онлайн-спілкування стало звичним повсюдним явищем у світі, сформувався певні норми комунікації у Всесвітній мережі, які називають мережевий етикет, онлайн-етикет, сетикет або нетикет (*від англ. network etiquette*).

Нетикет заснований на загальноприйнятних правилах етики, хоча має й деякі особливості. Відомо, що дослідники положення нетикету розділяють на три основні категорії: 1) *адміністративні* (правила назв (заголовків) тем, цитування, допустимість реклами, флейму, необхідність додержуватися тематики спітовариства); 2) *технічні* (використання певної довжини рядків, обмеження на розмір листів, їх підписи, допустимість написання у верхньому регістрі, можливість форматування, виділення курсивом, кольором тощо); 3) *психологічні, емоційні* (використання звертань: «ти», «ви», смайликів, підтримка або ігнорування новачків тощо)[1, с. 47].

Загалом, онлайн-спілкування має базуватися на таких загальноприйнятих правилах, як: чемність; увічливість; дотримання правил, сформованих у певній мережевій групі тощо. У мережі Інтернет можна знайти багато лайфхаків щодо культури, спільними з-поміж них є такі: не варто роздавати поради, якщо не компетентні в цьому питанні і розміщувати помилкову інформацію; не слід створювати теми, які вже раніше обговорювалися; не можна провокувати скандали, переходити на особистості, пропагувати чи заохочувати протизаконні дії тощо [2]. Також окреслено й ознаки поганого тону, до яких головню відносять: *ігнорування коректного питання* (образи, а також очевидний тролінг, тобто взаємодію, націлену на провокацію у читачів емоційної відповіді, емоційної реакції, емоційних аргументів, тривалі марні дискусії, нагнітання конфліктів); *некоректну відповідь*; *флейм* (такий вид комунікації, в якій істина не народжується, а розмови переходять у бурхливі суперечки); *флуд* (повідомлення, що не несуть корисної інформації, а поширюються з метою тролінгу чи просто від нічого робити); *спам* (повідомлення, що надходять від організацій або невідомих людей; найчастіше це розсилка електронних листів, що містять рекламу); *офтоп*(мережеве повідомлення, яке виходить за межі встановленої теми спілкування); *хотлінкінг* (процес вбудовування і відображення на вебсторінці будь-якого об'єкта (музика, картинка, відео, або інші файли), розташовані на іншому сервері); *оверквотінг* (безглузде надмірне цитування повідомлення)[3].

Якщо говорити про певні формальні особливості писемного інтернет-спілкування, то акцентують увагу на: 1) використанні зручних для швидкого читання шрифтів; бажаному незмішувани великих і малих літер у повідомленні (наприклад: У МеНе ТаКа САМа; дАВАй Зустрiнемося тощо); 2) непереобтяженні повідомлення емотиконами(іконки з емоціями, смайлики, які вигадав Кевін Маккензі, увівши їх

у дію 1979 року); 3) унікальні письма без пробілів, тобто суцільного тексту; 4) обмежене використання таких графічних знаків, як лапки, крапка з комою (як знака відділення однієї частини складного речення від іншої, що є особливістю коментарних писемних жанрів інтернет-спілкування).

В е-листування важливими з погляду нетикету є: 1) *кліше-привітання* (Добрий день!; Добридень; Добрий ранок!; Добрий вечір/Вечір добрий!; Вітаю!; Привіт!); 2) *кліше-прощання* (До побачення!; Зі сподіванням/надією на подальшу співпрацю...; Будь!); 3) *словесні знаки подяки* (Дякую; Вдячний за відповідь; Дякую. Отримав); 4) *кліше-прохання* (Будь ласка, ..; Прошу Вас підтвердити отримання листа) тощо.

Найбільшою проблемою спілкування з погляду нетикету є культура мовлення і грамотність, оскільки в останні десятиліття у приватному е-спілкуванні набув поширення комп'ютерний сленг на кшталт: *шутер* (гра-стрілялка, назва якої походить від англійського shoot – стріляти); *квакати* (грати в комп'ютерну гру Quake); *хакнути* (розбити, від англ. hack – розбивати); *перекачати, злити* (переписати інформацію); розмовні скорочення слів: *комп* (комп'ютер), *прога* (програма), *вінда* (програма Windows) тощо.

Складником писемного приватного нетикету стало й своєрідне скорочення англійських слів (акронімів) з метою економії часу і зусиль. До прикладу: *ІМНО, імхо* – «*In My Humble Opinion*» – «*На мою скромну думку*»; *LOL* – «*Laugh Out Loud*» – «*Я голосно сміюся*»; *АКА* – «*Also Known As*» – «*Відомий також як*»; *В2W* – *Back to work* = *I'm back to work* – «*Ви знову на робочому місці і повідомляєте про це співрозмовнику*»; *?4U* – *Question for you* = *I have a question for you* – «*Маю питання до тебе*»; *IDK* – *I do not know* – «*Я не знаю*» [3] та ін.

На думку науковців, є слова, які просто дратують співрозмовника, з-поміж них: *Доброго часу доби! Що там за часом, встигаєш?;*

Зорієнтуйте за термінами; Ми вас почули; Доводимо до відома тощо.

Не завжди доречно вживати іншомовні слова, їх краще використовувати тоді, коли є повна впевненість, що адресат точно знає їхнє значення. Крім того, забороняється писати кирилицею іншомовні слова та вирази, які, зазвичай, пишуться латиницею: *ай-ти (IT), він-персона (VIP-персона), е-мейл (e-mail) тощо.*

Не бажаним є скорочення слів чи їх незвичне зменшення, що є неповагою до співрозмовника, наприклад: *дяк* (замість «*дякую*»), *спок* (замість «*спокійно*») тощо.

Крім того, слід уникати написання повідомлень великими буквами, що сприймається як крик чи навіть погроза: *УВАГА!!!!; ТЕРМІНОВА ПОТРЕБА!!!!* тощо.

Із часом недописані слова, уривчастіть фраз, їхня аббревіація, певна незв'язаність, характерна для усної розмовної мови, переноситься у систему писемного Інтернет-спілкування.

Отже, онлайн-комунікація обіймає зараз вагомі позиції. Усі учасники спілкування «мають дотримуватися правил нетикету чи хоча б прагнути до цього» [5, 387] з метою уникнення конфліктних ситуацій. Однією із актуальних проблем нетикету є грамотність, яка має стати його основним складником.

ЛІТЕРАТУРА

- [1] E.Bystrytskyi, S.Proleev, R. Zymovets. "Communication and culture in the global world". Kyiv: Spirit and Letter 2020. 416 p.
- [2] Netiquette (network etiquette, netiquette).(references).
- [3] Online etiquette: rules of communication on the Internet. (references).
- [4] S. Hrypych, L. Buravkova. "Information culture: theoretical foundations and experience". Kyiv: Condor, 2018. 344 p.
- [5] Yu. Palekha, O. Palekha, Yu.Gorban. "Information culture". Kyiv: Lira-K, 2021.400 p.